

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Л.Н.ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

«Педагогика» кафедрасының 60 жылдығына арналған «ЗАМАНАУИ
ҚОҒАМ ЖӘНЕ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ БІЛІМ БЕРУ» тақырыбындағы
халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдарының
ЖИНАҒЫ
22-сәуір, 2022 ж.

СБОРНИК

материалов Международной научно-практической конференции
посвященной 60-летию кафедры «Педагогика» на тему: «СОВРЕМЕННОЕ
ОБЩЕСТВО И ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ»
22-апреля, 2022 г.

COLLECTION

of materials International scientific and practical conference dedicated to the 60th
anniversary of the department «Pedagogy» on the topic: «MODERN SOCIETY AND
PEDAGOGICAL EDUCATION»
22-April, 2022 y.

Нұр-Сұлтан, 2022

ӘОЖ 37.0

КБЖ 74.00

II 23

Редакция алқасы:

Д.Қамзабек - фил.ғ.д., профессор, Басқарма мүшесі - әлеуметтік-мәдени даму жөніндегі проректор, **Б.Ж.Сомжүрек** - «Әлеуметтік ғылымдар» факультетінің деканы, **М.П.Асылбекова** - «Әлеуметтік педагогика және өзін-өзі тану» кафедрасының меңгерушісі, п.ғ.к., профессор м.а.; **Р.К.Төлеубекова** - п.ғ.д., профессор; **Қ.Қ.Шалғынбаева** - п.ғ.д., профессор; **Г.Қ.Длиббетова** -п.ғ.д., профессор; **Б.П.Сейтқазы** - п.ғ.д., профессор; **Қ.Т.Атемова** - п.ғ.д., профессор; **Г.К.Шолпанқұлова** - п.ғ.к., профессор м.а., **Г.Т.Уразбаева** -п.ғ.д., профессор м.а.; **С.С.Байсарина** -п.ғ.к., доцент; **Байменова Б.С.** - п.ғ.к., доцент; **Ботабаева Ә.Е.** - п.ғ.к., доцент; **Т.С.Слаббекова** - п.ғ.к., профессор м.а.; **Н.П.Албытова** - п.ғ.к., профессор м.а.; **Балтабаева Ж.Б.** - магистр.

ISBN 978-601-337-659-2

Жинақта Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, «Педагогика» кафедрасының 60 жылдығына арналған «**ЗАМАНАУИ ҚОҒАМ ЖӘНЕ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ БІЛІМ БЕРУ**» тақырыбындағы Халықаралық ғылыми-практикалық конференциясының Пленарлық мәжілісінде және «Білім беру мегатрендтері және олардың педагогтің кәсіби құзыреттілігін дамытуға әсері», «Қазақстандық педагогика болашақтың педагогтарын даярлаудың негізі ретінде», «Педагогикалық іс-әрекеттегі коллаборация бірыңғай білім беру кеңістігін дамыту ресурсы ретінде» деп аталатын секция жұмыстары бойынша тыңдалған баяндамалар қамтылды. -821бет.

ОӘЖ 37.0
КБЖ 74.00

ISBN978-601-337-659-2

байланыстың рефлексиялық ойлаудың дамуына ықпал жасайтынын көрсетті. Мұғалімдерде оқушылардың оқу жетістіктерін бағалау бойынша рефлексияның «негіздеу», «қорытынды жасау» деңгейлері жоғарылағаны осыған дәлел. Педагогикалық шеберлік деңгейі жоғарылаған сайын рефлексия деңгейі де жоғарылау керек. Осы қағидаға негізделген Бағалау құралы тиімділігін байқатты. Негізгі жетістік осы деп саналады. Оған қатысушылардың пікірлері де дәлел. Рефлексияны дамытуға арналған құралдың қиындықтары да бары көрініс тапты. Зерттеуге қатысушылардың кейбірі бағалау құралын қолданған кезде көп уақыт кететінін айтты. Алдағы уақытта бұл зерттеудің келесі циклін жалғастырамыз деп отырмыз. Сол кезеңге дейін біріншіден, рефлексияны дамыту құралын әр деңгей үшін тиімді қолданылатындай етіп оңтайландыру көзделіп отыр.

Екіншіден, түсіндіру деңгейі бойынша мазмұнды ашатын сұрақтарды нақтылау керек. Үшіншіден, осы құралдың аттестациялау кезінде мұғалімдердің бір сабақ бойынша рефлексиялық есептерін жазуда қаншалықты пайдалы болғанын зерделеу маңызды. Егер тиімді болып жатса, әріптестерімізбен бөлісу және зерттеу нәтижелерін ашық басылымдарда жариялау жоспарымыз бар. Жалпы алғанда, зерттеу нәтижелері мұғалімге рефлексивті практик болуға, мұғалімнің сыныптағы бағалау тәжірибесін талдап, бағалай алуға пайдалы болғанын көрсетті.

Әдебиеттер

1. «Назарбаев Зияткерлік мектептері» дербес білім беру ұйымы филиалдарындағы педагог қызметкерлерді аттестаттау шеңберінде мектепшілік бағалау. Әдістемелік ұсыныстар. – Астана, 2017. – 7- б.
2. «Назарбаев Зияткерлік мектептері» дербес білім беру ұйымы филиалдарының педагог қызметкерлерін аттестаттау шеңберіндегі сабақ бойынша рефлексиялық есепті тәуелсіз бағалау Ережелері. 2017. – 10-б.
3. А.А.Бизязева. «Ойлаушы мұғалімнің психологиясы». - 66 б.
4. Қазиев Қ.О., Шалғынбаева Қ.Қ. Болашақ педагог-психологтардың кәсіби рефлексиясын дамытудың мәні. //Педагогика және психология. Ғылыми-әдістемелік журнал. – № 4. – 2018. – 12 б.
5. Металева В.А. Развитие профессиональной рефлексии в последипломном образовании: методология, теория, практика: Дис. д-ра пед. наук. –Екатеринбург, 2006. – 357 с.
6. Пашукова Т.И., Допира А.И., Дьяконов Г.В.: Жалпы психология бойынша практикум.

ЗАМАНАУИ ҚОҒАМДАҒЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ МАМАНДЫҚТЫҢ ДАМУЫ

Шолпанқұлова Гүлнар Кеңесбекқызы

Педагогика ғылымдарының кандидаты, профессор м.а.

Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті,

Нұр-Сұлтан қ., Қазақстан

Тажиева Мадина Сакеновна

КММ Маяковский атындағы орта мектептің бастауыш сынып мұғалімі

Шығыс Қазақстан облысы, Жарма ауданы

Аннотация. В современных условиях общество предъявляет высокие требования к системе высшего профессионального образования в подготовке высококвалифицированных, конкурентоспособных специалистов. Модернизация становится основной характеристикой процессов, происходящих во всех сферах жизни общества. Осуществление модернизации образования является необходимым и важнейшим условием решения социокультурных и социальноэкономических проблем долгосрочного характера, стоящих перед обществом,

предпосылкой для роста национальной конкурентоспособности. Это отражено в целях и приоритетах политики Республики Казахстан в области социального и экономического развития, которые сформулированы с учетом существующих вызовов.

Ключевые слова: модернизация, образование, педагогическое образование, педагогическая профессия, кластер образования.

Abstract. In modern conditions, society makes high demands on the system of higher professional education in the preparation of highly qualified, competitive specialists. Modernization is becoming the main characteristic of the processes taking place in all spheres of society. The implementation of the modernization of education is a necessary and most important condition for solving the socio-cultural and socio-economic problems of a long-term nature facing society, a prerequisite for the growth of national competitiveness. This is reflected in the goals and priorities of the policy of the Republic of Kazakhstan in the field of social and economic development, which are formulated taking into account existing challenges.

Key words: modernization, education, teacher education, teaching profession, education cluster.

Білім беруді жаңғырту үздіксіз үдеріс, оның мақсаты уақыттың сын- тегеуріндеріне сәйкес білім беру жүйесіндегі мәдени, әлеуметтік және технологиялық ортадағы өзгерістерді, атап айтқанда, экономиканың жаһандануы, әлеуметтік-экономикалық және мәдени дифференциация, ақпараттық жарылыс, коммуникацияның жаңа нысандары және т.б. іздестіру және оны іске асыру болып табылады. Бұл жоғарыдағы жағдайлар мен міндеттерге үнемі және табысты бейімделу, жаңа білім беру институттарын құру, ескілерін түрлендіру, қоғам мен мемлекет арасындағы тиімді диалог үшін арналар қалыптастыру, білім беру саласындағы өзара әрекеттестіктің жаңа демократиялық түрін қолдау қабілетін қалыптастыру үдерісін сипаттайды.

Мамандық ұғымының өзгеруі еңбек құрылымының күрделенуімен, сондай-ақ қоғамның әлеуметтік құрылымы, әлеуметтік стратификация және әлеуметтік ұтқырлық туралы идеялардың дамуымен байланысты. Кәсіпті өндіріс ішіндегі белгілі бір іс-әрекеттің бірлігі ретінде (К.Маркс) кәсіптерді әлеуметтік институт ретінде (Г.Спенсер), содан кейін кәсіпке кәсіби топ ретінде (Г.Зиммель, Э.Дюркгейм) түсінуден өзгеріске түседі. Мамандыққа деген мұндай көзқарастың негізі кең мағынада әлеуметтік құрылым ұғымы (әлеуметтік қызметті саралау ретінде) болып табылады.

Адамның мінез құлқы, оның өмірлік әлемі және құндылықтар жүйесі тұрғысынан мамандық – бұл кәсіп (М.Вебер). Бұл ұстаным кәсіби жұмыспен қамтуды, ең алдымен, адамның өмір сүру қажеттіліктерін қамтамасыз етумен, ал екінші кезекте - қоғамның қажеттіліктерімен байланыстырады. Педагогикалық мамандық (Б.Р.Айтмамабетова, Е.А.Климов, В.Г.Онушкин, В.Д.Брагина, т.б.) күштерді қолдану саласы, мұғалімнің жеке басының көрінісі, тарихи дамып келе жатқан жүйе, шығармашылық қалыптасқан шындық ретінде сипатталады. Ең дамыған аспект - педагогикалық мамандықтың мазмұнын, технологияларын, педагогикалық білім деңгейлерін талдау шеңберіндегі мамандандырылған қызмет түрі ретінде ұсыну.

Б.Р. Айтмамбетованың пікірінше «адамның педагогикалық еңбекке бейімділігі – оның басқаға қамқоршы болуынан, адамды әрдайым қажет етіп, оған қуана алатынынан көрінеді. Баланың адамға қайырымды болуы, қолынан келгенше біреуге жақсылық жасау, адамға деген ерекше сүйіспеншілігі болуы сияқты қасиеттері отбасы, мектеп, мұғалім, қоғамдық орта арқылы дамып мұғалімдік мамандыққа деген икемділігі біртіндеп көрініп отырады. Сөйтіп адамның еңбек жолын айқындайды» [1].

Педагогикалық мамандық, оның дамуының қазіргі кезеңінде айта отырып, Э.В. Балакирева оны тарихи және әлеуметтік-экономикалық аспектілерде, педагогикалық еңбек саласында, кәсіби педагогикалық қызмет түрлерінде, мамандық институтында немесе мұғалімдердің кәсіби қауымдастықтарында болған өзгерістермен сипатталатын тұтас

дамушы құбылыс ретінде анықтайды. Автордың педагогикалық мамандыққа арналған еңбектері педагогикалық кәсіптің құрылымын, атап айтқанда оның жалпы сипаттамасын, әлеуметтік-экономикалық маңыздылығын, еңбек жағдайларын, педагогикалық іс-әрекеттің сипаты мен мазмұнын, мұғалімнің білімі мен кәсіби біліктілігіне қойылатын талаптарды, мамандықтың психофизиологиялық ерекшеліктерін қарастырады [2].

Қазіргі әлемде адамның кәсіби ұтқырлығының артуы кәсіби қызметтің дәстүрлі салаларының айтарлықтай өзгерістерге ұшырауымен, ақпарат пен білімнің үнемі жаңарып отыруымен, адамдар қайта даярлықтан өтуге, кәсіби жолды мүлдем басқа немесе байланысты салада бастауға мәжбүр болуымен байланысты. Осыған сүйене отырып, педагогикалық университет түлегінің бәсекеге қабілеттілігі оның белгілі бір пән саласындағы дайындығымен, әлеуметтік құзіреттіліктің даму деңгейімен де анықталады (өзін таныстыру, басқа адамдармен қарым-қатынас орнату, ынталы, жауапты болу және т.б.). Мұндай маманды дайындау үшін педагогикалық университеттегі оқу үдерісінің мақсаттарына, нәтижелеріне, мазмұнына, ұйымдастырушылық құрылымына көзқарасты өзгерту қажет.

Функционалдық тәсілдің негізгі ұстанымдарына сәйкес (П.К.Анохин, В.Ундт, Г.Лейбниц, Э.Кассирер, Е.В.Пискунова, т.б.) педагогикалық жоо-дағы кәсіптік даярлықты ұйымдастыру, оның мазмұны, сондай-ақ студенттердің кәсіптік даярлығына тартылған тараптардың өзара әрекеттесу түрлерін болашақ педагог өзінің кәсіби қызметі барысында орындайтын функцияларына сүйене отырып айқындалуы тиіс.

Н.В. Бордовскаяның пікірінше, педагогикалық зерттеулердегі әдіснамалық бағдарлардың өзгеруі синергетикалық тәсіл мен акмеологиялық теориялар идеяларының дамуымен, жаңа қағидалардың, тәсілдердің, зерттеу әдістері мен әдістерінің пайда болуымен байланысты, бұл ойлаудың жаңа (контекстік, процессуалдық, тұжырымдамалық, жобалық) тәсілінің дамуына және зерттеу процедураларын басқа ұйымдастыруға алып келеді [3].

А.Г. Асмолов білім беруді әлеуметтік-мәдени жаңғыртудың маңыздылығын көрсете отырып, мыналарды қамтиды деп есептейді: бір білім беру парадигмасынан екіншісіне өту нысандары; жаңғырту жүзеге асырылатын тетіктер (реформалар); қайта құруды жүзеге асыру құралдарын трансформациялау; педагогикалық қоғамдастықтың жаңғырту өзгерістеріне психикалық дайындығы; білім беруді жаңғыртуды қоғамдық сананың басқа салаларына тарату [4].

Жоғары оқу орнында кәсіби дайындықтың нәтижесі – бұл жоғары білікті және жоғары интеллектуалды мамандар ғана емес, сонымен қатар өз іс-әрекеттері үшін жауапкершілікті сезінетін, өздері, айналасындағылар үшін олардың салдарын түсінетін адамдар, олардың моральдық қасиеттері мен дүниетанымы қазіргі қоғамның қиындықтары мен қажеттіліктеріне сәйкес келуі керек, болашақ мамандықтарына ғана емес, жалпы жұмыс істеуге, ұжымда жұмыс істеуге, ұжымға бағынуға және басқаруға, еңбекті ғылыми ұйымдастыруға, коммуникабельділік пен төзімділікке дайындау қажет.

И.А. Васильевның пікірінше, қоғамда болып жатқан өзгерістерге бейімделу кәсіптік білім беруді әртараптандыру үдерісін сипаттайды, бұл түлектердің бәсекеге қабілеттілігін арттыру мақсатында педагогикалық жоо-ны қызметінің кеңеюіне, ол үшін жаңа салаларды игеруге, бұрын тікелей байланысы жоқ және білім беру қызметінің нәтижелеріне тәуелді емес салаларға енуге алып келді [5].

Оқу орнының алдында нақты міндет тұр ол әр түрлі салалар үшін кадрлар даярлау, студенттің қазірдің өзінде клиент, ал өнім – білім беру бағдарламалары екенін ұғындыру. Қазіргі қоғамда университет – ашық құрылым, ал клиент – қоршаған әлеуметтік кеңістік (қалалық орта, өңір, ел, бүкіл әлем) болып табылады. Сондықтан қала, өңір, ел және тіпті бүкіл әлем халқының әртүрлі санаттарына қолжетімді ашық білім беру ортасын құру қажет [6].

Болашақ педагог кадрларды даярлау сапасын қамтамасыз ету үшін әртүрлі тараптардың (білім беру ұйымдарының, кәсіптік-педагогикалық қоғамдастықтың, бизнестің, халықтың) күш-жігерін шоғырландыруды талап етіледі. Жоғары оқу орындарында кәсіби

дайындық қалыптасқан бірқатар жағдайларға негізделеді: мемлекеттік-әкімшілік, жалпы ұлттық және аймақтық білім беру саясатының ерекшелігін, ұлттық-аймақтық білім беру жүйелерін дамытудың стратегиялық мақсаттарын айқындау; нормативтік-құқықтық, білім беру саласындағы белгілі бір құқықтар мен міндеттерді беру, соның ішінде, кәсіптік білімнің мазмұнын анықтау, кәсіби іс-әрекет мазмұны бойынша аймақ мамандарының кәсіби қалыптасуы мен дамуының траекториясын құруға мүмкіндік беретін білім беру ұйымдарының құрылымын қалыптастыру, аймақтың ерекшелігін ескере отырып, оқу жоспарының аймақтық компонентін анықтауда академиялық құқықтар мен бостандықтар беру; әлеуметтік-экономикалық, өңірдің кәсіби саласы үшін кадрлық әлеуетті сақтау және мамандандыру; әлеуметтік-мәдени, аймақтық қоғамның әлеуметтік институттарын және функционалдық мәдениаралық қатынасты құру; әлеуметтік-педагогикалық, білім беру ұйымдары түлектерін өңір жағдайында жұмыс істеуге бейімдеу, азаматтардың әлеуметтік белсенділігін қалыптастыру, оларды өңір үшін әлеуметтік маңызды құндылықтар жасауға ынталандыру, өңірлік білім беру кеңістігін дамытудың бәсекеге қабілетті жолын айқындау, білім алушылардың өңір сұраныстарына сәйкес мамандықты меңгеру қажеттілігін қанағаттандыру, бітірушіге жұмыс орнын кепілді таңдауды ұсыну.

Заманауи университет айналасындағы жүйелермен белсенді өзара әрекеттесетін саяси, экономикалық, мәдени және әлеуметтік күрделі жүйе, осындай күш-жігерді шоғырландыру жолдарының бірі білім беру кластерлерін құру болып табылады.

Бүгінгі таңда білім беру үдерісі университет аясында аяқталмайды, ол көп өлшемді білім беру кеңістігін құра отырып, әртүрлі қоғамдық қатынастардың барлық спектрін қамтиды, оның аясында студенттердің кәсіби және жеке міндеттерін шешуде практикалық тәжірибе алуға мүмкіндігі болады. Педагогикалық білім беруде кластерлерді құру және іске асыру білім беру қызметтерінің сапасын арттыруға жаңа серпін береді, білім алушылар мен педагог қызметкерлердің ұтқырлығын арттырады, жоғары сынып оқушыларының кәсіби бағдарлануын жүзеге асыруға мүмкіндік береді.

Әлеуметтанушы ғалымдардың (П.Бурдиер, Т.Веблен, т.б.) пікірінше, университет әлеуметтік кластерлер деп аталады. Университеттегі білім беру үдерісі кәсіби бағдарлау қағидаттарына негізделеді және студенттердің кәсіби қызметтің белгілі бір саласында жұмыс істеуге мүмкіндік беретін арнайы білім, дағдылар жиынтығын алуды білдіреді. П.Бурдиер бойынша, педагогикалық университеттің міндеті студенттерді әлеуметтік байланыстар желісіне қосу қажеттілігінен және белгілі бір дүниетанымдық, этикалық, басқа кәсіби бағдарларды игеруде, кәсіби педагогикалық қоғамдастықтың нормалары мен ережелерін сақтау тәжірибесін игеруден көрінеді, бұл кейіннен әлеуметтік, оның ішінде кәсіби-педагогикалық кеңістікке еруге мүмкіндік береді [7].

Бірқатар ресей зерттеушілері еңбектерінде адам университетті, ең алдымен, өзінің бастапқы мүмкіндіктеріне байланысты таңдайды; болашақта университет адамның әлеуметтік-жеке қасиеттерін және оның кәсіби деңгейлерін (жеке тұлға түрі ретінде) қалыптастырады [8].

Университеттер желілік өзара әрекеттесуді жүзеге асыруда және әртүрлі желілер мен кластерлерді құруда белгілі бір тәжірибеге ие. Қазірдің өзінде кластер шеңберінде жоғары, орта және қосымша кәсіптік - педагогикалық білім беру моделі қарастырылады: білім беру мамандарын даярлаудың тарату жүйесін қалыптастыру; қолданбалы бакалавриат бағдарламаларын жобалау; қазіргі заманғы білім беру технологиялары саласында жоғары құзыреттерге ие жаңа үлгідегі мамандарды даярлауды қамтамасыз ететін интеграцияланған электрондық білім беру ортасын құру.

Сондықтан жоғары оқу орнын бітірген студенттер жоғары оқу орнындағы оқу үдерісіне енгізілген әлеуметтік кластер кеңістігінде қалады және тек кластердің бір бөлімінен екіншісіне, яғни білім беру секторынан беделі төлем деңгейімен, жұмыспен қамтылу дәрежесімен, әлеуметтік кепілдіктермен және мансаптық өсу перспективаларымен айқындалатын өндірістік құрылымдарға ауысады.

Қорыта келгенде, білім беру саласы үшін кәсіби даярлау қазіргі заманғы жоо-ры қызметінің негізгі мазмұны педагогикалық мамандықты игерудің, адамды үздіксіз білім беру үдерісіне қосудың бір тәсілі, сонымен қатар кәсіби ұтқыр және бәсекеге қабілетті мамандарды даярлау әртүрлі білім беру форматтарының, жұмыс берушілер мен қауымдастықтардың таратылған мультикластерлерін қалыптастыратын зерттеу және кәсіпкерлік типтегі университеттердің ролін күшейтуді қажет етеді.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Айтмамбетова Б.Р., Салиева У.С. Студенттердің мұғалімдік мамандыққа қызығуын қалыптастыру (методикалық талдау). - Алматы, 1985.
2. Балакирева Э.В. Профессиологический подход к педагогическому образованию: монография. – СПб.: Изд-во РГПУ им. А.И.Герцена, 2008. - 255с.
3. Бордовская Н.В. Педагогическая системология: учебное пособие. – М.: Дрофа, 2009. - 464с.
4. Асмолов А.Г. Стратегия социокультурной модернизации образования: на пути к преодолению кризиса идентичности и построению гражданского общества // Вопросы образования. – 2008. – № 1. – С. 65-86.
5. Васильев И.А. Проблемы и направления модернизации педагогического образования: экспертная оценка // Педагогическое образование в России. – 2012. – № 3. – С. 32-36.
6. Социальные функции университетов // Эксперт-Урал. – 2011. – № 47 – С.490. <http://www.acexpert.ru/archive/47-490/konstruktor-dlya-zhizni.html>
7. Бурдые П. Социология социального пространства / Пер. с франц.; отв. ред. перевода Н.А.Шматко. – М.: Институт экспериментальной социологии, 2007. - 288с.
8. Константиновский Д.Л., Вахштайн В.С., Куракин Д.Ю., Рощина Я.М. Доступность качественного общего образования: возможности и ограничения. – М.: Логос, 2006. - 208с.

MODELS of BLENDED LEARNING in HIGHER EDUCATION

Rymgaliyeva Anel Yerzhankyzy

vkook_17@mail.ru

Master student of the Faculty of Social Sciences

L. N. Gumilyov Eurasian National University, Nur-Sultan, Kazakhstan

Scientific advisor – Abdykhalykova Zhazira Yessenkeldieвна

Abstract. This article compares traditional and blended learning system in higher education. The benefits and drawbacks of the traditional form of education are considered. The points of view of Kazakhstani and foreign authors on the definition of the concept of "blended learning" are given. The shortcomings of the traditional classroom based education system are revealed. It is concluded that these shortcomings can be eliminated by applying the technology of blended learning. Based on the analysis of pedagogical literature, the concept and models of blended learning are considered.

Key words: traditional learning, blended learning, blended learning models.

Introduction. For several years, the education system of Kazakhstan has been dominated by traditional education and there are various definitions of traditional education in the scientific and pedagogical literature.

First of all, the term "traditional learning" implies classroom-based learning, which developed in the XVII century on the principles of didactics presented by Ya.A. Komensky.